

การกระจายทางภูมิศาสตร์ของกุ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา

นางสาว กัลยาณี ยงจินดารัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาชีววิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-400-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014422

I1750272x

Geographic Distribution of Freshwater Shrimps and Crabs in
Changwat Phuket and Changwat Phangnga

Miss Kunla,anee Yongchindarat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Biology

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-400-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การกระจายทางภูมิศาสตร์ของกิ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ต
และจังหวัดพังงา

โดย

นางสาว กัลยาณี ยงจินดารัตน์

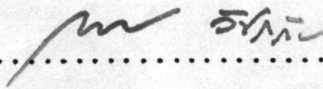
ภาควิชา

ชีววิทยา

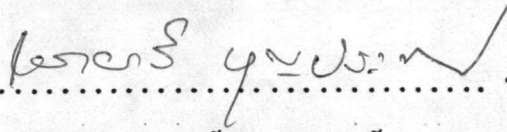
อาจารย์ที่ปรึกษา

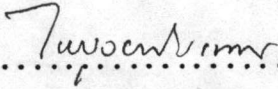
ศาสตราจารย์ ไพฑูลย์ นัยเนตร

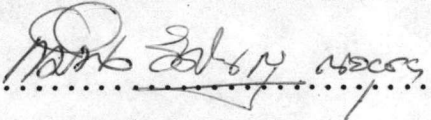
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

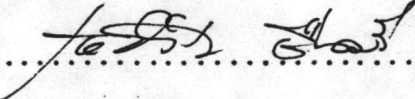

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วิทย์รัญ))

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพียว บุญประกอบ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ไพฑูลย์ นัยเนตร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัมพล อิศรางกูร ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลิมวิไล อินทร์)

กัลยาณี ยงจินดารัตน์ : การกระจายทางภูมิศาสตร์ของกุ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา (GEOGRAPHIC DISTRIBUTION OF FRESHWATER SHRIMPS AND CRABS IN CHANGWAT PHUKET AND CHANGWAT PHANGNGA) อ.ที่ปรึกษา : ศ. ไพบูลย์ นัยเนตร, 178 หน้า.

การศึกษาการกระจายของกุ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา พบกุ้งน้ำจืด 2 แฟมิลี 3 สปีชีส์ 11 สปีชีส์ และปูน้ำจืด 3 แฟมิลี 3 สปีชีส์ 8 สปีชีส์ กุ้งน้ำจืด family Atyidae ได้แก่ *Atyopsis moluccensis*, *Caridina peninsularis*, *C. sumatrensis* และ *C. typus* กุ้ง family Palaemonidae ได้แก่ *Macrobrachium equidens*, *M. idae*, *M. lanchesteri*, *M. neglectus*, *M. pilimanus* และ *M. rosenbergii* และปูน้ำจืด family Potamidae ได้แก่ *Ranguna smalleyi* ปู family Gecarcinucidae ได้แก่ *Phricotelphusa limula* ปู family Parathelphusidae ได้แก่ *Salangathelphusa brevicarinata* และ *Somanniathelphusa sexpunctatum* โดยเฉพาะกุ้งน้ำจืด *C. macrophora* และปูน้ำจืด 4 สปีชีส์ ได้แก่ *Phricotelphusa yongchindaratae*, *Phricotelphusa* sp. I, *Phricotelphusa* sp. II. และ *Phricotelphusa* sp. III พบในจังหวัดพังงาเท่านั้น

การติดต่อกันของกิวเขาภูเก็ตสามารถไขกุ้งน้ำจืด 7 สปีชีส์ และปูน้ำจืด 4 สปีชีส์ เป็นตัวสนับสนุนความสัมพันธ์ โดยเฉพาะปูน้ำจืด *Ranguna smalleyi* และ *Phricotelphusa limula* เป็นตัวสนับสนุนที่สำคัญกว่าชนิดอื่น

ภาควิชา ..... ชีววิทยา
สาขาวิชา ..... สัตววิทยา
ปีการศึกษา 2580

ลายมือชื่อนิสิต ..... กัลยาณี ยงจินดารัตน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ไพบูลย์ นัยเนตร

KUNLAYANEE YONGCHINDARAT : GEOGRAPHIC DISTRIBUTION OF FRESHWATER SHRIMPS AND CRABS IN CHANGWAT PHUKET AND CHANGWAT PHANGNGA.

THESIS ADVISOR : PROF. PHAIBUL NAIYANETR, 178 PP.

Distribution of freshwater shrimps and crabs in Changwat Phuket and Changwat Phangnga had been studied; 11 species of 3 genera in 2 families of freshwater shrimps and 8 species of 3 genera in 3 families of freshwater crabs were recorded; 4 species (*Atyopsis moluccensis*, *Caridina peninsularis*, *C. sumatrensis*, *C. typus*) of family Atyidae; 6 species (*Macrobrachium equidens*, *M. idae*, *M. lanchesteri*, *M. neglectus*, *M. pilimanus*, *M. rosenbergii*) of family Palaemonidae; 1 species (*Ranguna smalleyi*) of family Potamidae; 1 species (*Phricotelphusa limula*) of family Gecarcinucidae; 2 species (*Salangathelphusa brevicarinata*, *Somanniathelphusa sexpunctatum*) of family Parathelphusidae were found in both Changwats while only 1 species of shrimps (*Caridina macrophora*) and 4 species of crabs (*Phricotelphusa yongchindaratae*, *Phricotelphusa* sp. I, *Phricotelphusa* sp. II and *Phricotelphusa* sp. III) were limited to Changwat Phangnga.

The similar of 7 species of freshwater shrimps and 4 species of freshwater crabs especially *Ranguna smalleyi* and *Phricotelphusa limula* may support the continuity of Phuket Mountain-range.

ภาควิชา ..... อชีววิทยา
สาขาวิชา ..... สัตววิทยา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... ศิวะภาณี ยงจินดารัตน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... Phaiyuan Nayanetr

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ คำลัตราจารย์ ไพบูลย์
นัยเนตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ ใน
การทำวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจในระหว่างที่ทำการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิสัยใคร่
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองคำลัตราจารย์ ดร. พเยาว์ บุญประกอบ หัวหน้าภาควิชา
ชีววิทยา รองคำลัตราจารย์ ดร. กัมพล อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ผู้ช่วยคำลัตราจารย์
เฉลิมวิไล ชื่นศรี ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
Professor Dr. Holthius แห่ง Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
ประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่กรุณาให้เอกสารบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และได้ให้
คำแนะนำเกี่ยวกับการจำแนกชนิดของกิ้ง ในการทำวิทยานิพนธ์ในระหว่างที่อยู่ประเทศไทยเมื่อ
เดือนธันวาคม พ.ศ. 2530

ขอขอบคุณ คุณชินศักดิ์ ยิบวันตะลิริ คุณชินจิต เอกวานิช คุณลุ่มคิด อ้วนอร่ามวิไล
ผู้จัดการโรงไม้ดำรงพันธ์ คุณลุ่มชัย จิรายุส ผู้จัดการโรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน คุณสุทิน
ประทีป ณ ถลาง ผู้จัดการธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาป่าตอง คุณสุเมธ สีลาธุวิวงศ์ ฝ่ายสินเชื่อ
สาขาป่าตอง และคุณฉัตรวรรณ วงศ์พานิช ฝ่ายสินเชื่อ สาขาตะกั่วป่า อาจารย์ กาญจณี
รัตนเลิศนารี โรงเรียนเมืองกลาง อาจารย์ ยินดี กวดกิจการ อาจารย์ สุรัชย์ เพ็ชรไทย
อาจารย์ มนัส สุทธิมากร อาจารย์ อภิชาติ อริยพิทยาภรณ์ และ อาจารย์ สุทธิพงศ์
โรงเรียนสตรีพังงา ที่ได้เป็นเพื่อนร่วมเดินทางในการเก็บตัวอย่างระหว่างการทำวิทยานิพนธ์
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ วิลาวรรณ วิศาล อาจารย์ สัตศรี ตันติปาสิพันธ์ อาจารย์
ลินินาถ ตีรนนท์ อาจารย์ ธนา วาจาสิทธิ์ โรงเรียนสตรีพังงา และ อาจารย์ กิณกร
สุขศิริสัมพันธ์ โรงเรียนสตรีภูเก็ต ที่ได้ร่วมเดินทางในการเก็บตัวอย่างและสนับสนุนในการศึกษา
โดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณสงวาล รัตนจันทร์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกสารู และคุณอนิรุทธิ์
จุลหอม พนักงานอุทยานแห่งชาติน้ำตกสารู ที่ได้ให้ความสะดวกและช่วยเหลือในการเก็บตัวอย่าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. อุปกรณ์และวิธีการศึกษา.....	8
3. ผลการศึกษา.....	13
Family Atyidae.....	13
Family Palaemonidae	26
Family Gecarcinucidae.....	43
Family Parathelphusidae	55
Family Potamidae.....	61
4. วิจัยรณผลการศึกษา.....	78
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	84
เอกสารอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก ก.....	119
ข.....	123
ค.....	173
ประวัติผู้เขียน.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างจำแนกตามลัทธิ.....	66
2	การเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของกุ้ง Genus <i>Caridina</i>	68
3	การเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของกุ้ง Genus <i>Macrobrachium</i>	69
4	การเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของปู Genus <i>Phricotelphusa</i>	71
5	แสดงค่าอุณหภูมิของแหล่งน้ำที่ทำการเก็บตัวอย่าง.....	74
6	แสดงค่า pH ของแหล่งน้ำที่ทำการเก็บตัวอย่าง.....	76
7	การกระจายของกุ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา.....	86

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตำแหน่งที่ออกเก็บตัวอย่างกุ้งและปูน้ำจืดในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา	11
2	<i>Atyopsis moluccensis</i>	87
3	<i>Caridina macrophora</i>	88
4	<i>Caridina peninsularis</i>	89
5	<i>Caridina sumatrensis</i>	90
6	<i>Caridina typus</i>	91
7	<i>Macrobrachium equidens</i>	92
8	<i>Macrobrachium idae</i>	93
9	<i>Macrobrachium lanchesteri</i>	94
10	<i>Macrobrachium neglectus</i>	95
11	<i>Macrobrachium pilimanus</i>	96
12	<i>Macrobrachium rosenbergii</i>	97
13	<i>Phricotelphusa limula</i>	98
14	<i>Phricotelphusa yongchindaratae</i>	99
15	<i>Phricotelphusa</i> sp. I	100
16	<i>Phricotelphusa</i> sp. II	101
17	<i>Phricotelphusa</i> sp. III	102
18	<i>Salangathelphusa brevicarinata</i>	103
19	<i>Somanniathelphusa sexpunctatum</i>	104
20	<i>Ranguna smalleyi</i>	105

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
21	การกระจายของกุ้ง Family Atyidae.....	106
22	การกระจายของกุ้ง Family Palaemonidae.....	107
23	การกระจายของปู Family Gecarcinucidae.....	108
24	การกระจายของปู Family Parathelphusidae.....	109
25	การกระจายของปู Family Potamidae.....	110